

Duminică

Organ de propagandă religioasă și morală.
Organ informativ al AGRU-lui din Eparhia
Maramureșului

Biroul de distribuire: Librăria Asociațiunii
Sighet, Piața Unirei No. 25.

Prețul unui exemplar : 2 Lei.

Redactor responsabil : T. Berinde

Abonamentul pe un an : 100 Lei.

Căutarea lui Dumnezeu

Deja, dela primele începuturi ale creștinismului nu numai ca dogmă ci ca fapt stabilit prin experiență, era convingere, că convertirea în primul rând e operă dumnezeiască. (Să ne aducem numai aminte de întoarcerea lui Saul în Pavel). E drept că mintea omului cugetător și cercetător pregătește sufletul și voința, spre actul credinței, dar însăși virtutea credinței, o varsă Dumnezeu în suflet. Până când Dumnezeu nu licvidează acest har, ori ce lucrare a sufletului, activitatea proprie, nu e alt ceva decât numai un zbucium și svârcolire în întunec, fără vre-un rezultat. Cercetările științifice, studierea sistemelor filosofice, toate acestea încurcă numai pe om, dacă Dumnezeu nu vine în ajutorul sufletului. La atingerea harului îndată se face lumină în adâncul sufletului, dispar toate îndoielile, toate apar simple, naturale, de sine înțelese, iar sufletul mai, înainte atât de zăpăcit, e cuprins de o certitudine, pace, liniște și fericire.

De și credința e harul supranatural al lui Dumnezeu, prin acțiune proprie, zelul în căutarea lui Dumnezeu și dorul după El, pregătesc sufletul, pentru primirea harului credinței și îl ajută la o deplină înflorire.

Relativ la lucrarea harului, ne dau exemple interesante, instructive și emoționante, acei convertiți, cari conștiu și cu tenacitatea vânjesc, căutând adevărul

când la atingerea harului dumnezeiesc, se aprinde în sufletul lor credința, la a cărei lumină ei și află de îndată pe Hristos și înțeleg învățăturile veșnic valoroase, precum și puterea adevărilor fericitoare. E mișcătoare istoria convertirii americanului John Moody, directorul „Moody Investors Service”-ului, precum o descrie el însuși, în mărturisirile sale proprii. (Ar putea să ia dela el cei necredincioși exemplu, cum ar putea și ei să pregătească calea harului credinței, dacă numai s'ar pune, cu suflet nepreocupat, a studia adevărarile credinței catolice. Harul lui Dumnezeu desigur că nu ar întârzie, însă mulți și la aceasta sunt prea leneși... așa apoi nu e mirare că rămân necredincioși ori indiferenți).

Acest convertit e un om în mod științific erudit și calificat. Filosofiamodernă nu are nici o remură, fie cât de rătăcită, care el să nu o fi studiat. Timp îndelungat numai cu catolicismul n'a făcut cunoștință. Educația și cercul social în care era crescut și în care a trăit, era departe de catolicism. Industriașii și financiarii protestanți, evrei și necatolici, aveau o aversiune pronunțată în contra catolicismului, au văzut întrânsul un fel de pietism, al babelor prea bătrâne, sau că îl țineau de o părere demodată. Iar dintre catolicii cu cari avea ceva contact, aceștia în majoritatea lor, erau cato-

lici numai cu nume, ceilalți urmau obiceiul rău ce s'a încuibat în societatea catolică ca în contactul social nu descoperau cătuși de puțin ceva, din convingerea lor religioasă. E foarte interesant a urmări frământările sufletești ale acestui om extraordinar de inteligent, care mulți ani de-a rândul a făcut studii filosofice, cum opera în sufletul său harul dumnezeiesc, făcându-l încetul cu încetul ogor prielnic, pentru primirea credinței arzătoare, credinței celei adevărate și apoi a vedea prin pisma propriei sa mărturisiri liniștea, pacea și fericirea lui sufletească în brațele religiei catolice. (El a descris istoria convertirii sale, pe seama studiului lui Lamping, intitulată: *Menchen die zur Kirche kamen*, pe românești: *Oamenii cari au venit la Biserică*).

* * *

„Aceasta va fi ceea, ce voi face eu mai pe urmă, ziceam totdeauna, când auzeam despre cineva că a trecut la catolicism. Am fost crescut în biserica presbiteriană, dar ajungând major, am părăsit-o. Mă ocupam apoi cu toate variațiile bisericești protestante; după ce nici una variantă nu ma îndestulit, am devenit panteist. După firea mea inclinam spre filosofare, în vâsta de 30 de ani, nici panteismul nu mi-a convenit. După aceasta am făcut cunoștință cu William James și următorii acestuia. Când apoi, dela data aceasta nu am mai crezut nimica, în înțelesul cel mai strict al cuvântului am devenit „om modern”.

Trecând un anumit timp, m'am convins despre aceea, că ori care om, care se cugetă, trebuie să ajungă acolo, că nu poate fi fericit dacă își zugrumă cuvântul conștiinței. În anul 1900, mi-am însușit părerea lui Spencer Herbert, apoi din nou mă orientam spre concepțiile lui William James, ca apoi după un scurt interval, să proferez părerea lui George Santayana. Apoi urmau pe rând, Bergson, pe urmă Freud, care cu psihologia lui, a nimic în mine totul. În 1920, am observat, că întreaga filosofie nu plătește nimica. Nu am mai știut ca ce să cred, nu am înțeles problemele vieții. Sufletul meu a ajuns într'o stare la care ajunge ori și care om, care vrea să se coboare la temelile lucrurilor: mi s'a părut că fug în continuu într'un cerc, din care nu este ieșire. Cauza greșelii e întru aceea, că omul vulgar inclină spre aceea, ca să crează autorității unei astfel de autorități, care numai ea, pe sine însuși, s'a declarat de autoritate. (Care fără de nici un just motiv, resping religia catolică, însă nu pot să dea una alta, mai bună în locul ei. Mulți se țin de chemați să ocrotească--să impună--oamenilor, religia fabricată de ei și ca să respingă învățăturile bimilenare). Imi aduc încă bine aminte, că din acel motiv am devenit darvinist, — care susținea ca omul e descendentul mormei Gorilla, — pentru că acest mare savant (?) ar fi dovedit în mod rațional întemeiat corectitatea acestei păreri.

Din acest motiv am crezut și lui Spencer. Inșă după un anumit interval de timp, s'a surlat în internul meu întrebarea: oare acești oameni atât de siguri de știința lor, cunosc oare ei, firea lucrurilor?

În 1922 discutam despre acestea cu un profesor, „De ar ști oamenii—îmi răspunse el—ca despre chestiunile cele mari, nici noi nu știm mai mult, decât numai cât știu și dănsii! Afirmăm despre ceva de a fi un adevăr, însă pe urmă, afirmațiile noastre proprii compromit acelaș adevăr. Aceasta declarație m'a pus pe gânduri. Mi-am reamintit, când eram încă funcționar la un institut financiar, ce mare auctoritate era în fața mea pe terenul politic-social, câte un om; înaintat însă în vârstă, însumi am observat și slăbiciunile lor. Iar acum, aceeaș declarație îmi face prietenul meu profesor și despre filosofi!

În aceasta stare sufletească eram, când mi-a ajuns în mână, cartea lui Chesterton, despre: Ortodoxie. Cartea aceasta m'a învățat, ca să privesc ca ridicole frazele filosofilor moderni și ale fondatorilor de religie. Inșă gândeam în mine, că totuși trebuie să fie un răspuns referitor la chestiile mari ale vieții. Am stabilit deja atâta, ca în sistemele religioase, consultate până atunci, acest răspuns nu l-am găsit. Dară atunci unde? Cu catolicismul nu m'am ocupat! Și oare pentru ce? Pentru că față de ea, eram cu prejudicii. Mi s'a învățat, cumcă catolicismul ar fi o chestie cu care nu e nici când permis ca să te ocupi.

Așa a curs încolo viața mea. Am ajuns vârsta de 50 de ani și eram decepționat întru toate cele, în ce mă sileam a găsi răspunsul precis. Totuși nu întrelăsam cercetările și iată că pe neașteptate s'a apropiat vremea, ca să aflu adevărul.

În 1927, am ajuns la un prieten în Viena. Trebuia să resolv chestii de afaceri financiare. Într'o zi aveam întâlnire cu un director de bancă, însă eram rugat ca să aștept cam un ceas după el. Prietenul meu, m'a sfătuit, ca în acest interval să cercetăm Domul Sfântului Ștefan, situat tocmai în apropiere. Era ziua de 15 August. Intram în timpul liturghiei celei mari. În America nu intrasăm nici odată într'o biserică catolică. Și iată acum ascult în viața mea prima sf. liturghie! Biserica era arhiplina, în mod de necrezut, iar credincioșii, cari într'au pe urma noastră ne înpinseră încetul cu încetul, până în fața altarului principal. Serviciul divin mi-a plăcut foarte. Dară

iată, clopoțelul sună și observăm că toată lumea din jurul nostru a îngenunchiat. Ca să ieșim era imposibil. Privesc spre prietenul meu și îi șoptesc la ureche: „A ieși nu mai putem, deci va fi mai corect, dacă îngenunchiem și noi”. Am îngenunchiat și am rămas așa, până când s'a sculat toată lumea.

Sf. liturghie făcea asupra mea o astfel de impresie puternică, încât m'am hotărât, ca voi participa și la serviciul de după masă. În cele trei zile următoare, eram de față la liturghii. Înainte de ce aș fi părăsit Viena am fost convins, că în religia catolică este ceva adevăr și eu trebuie să știu, că ce este aceea.

Sosind acasă, la America, am împărtășit lucrurile soției mele. Ea mi-a zis: „Înainte de ce ai cunoaște adevărul, te va încunjura un preot și te va converti”. „Nul Nul—răspundeam eu,—numai în acel caz aș face aceasta, dacă m'aș fi convins, cumcă aceasta e religia cea adevărată”.

Grija mea principală era acum, ca să câștig cărți catolice. Au trecut multă vreme până ce aflam. După un timp oarecare, am dat de cartea lui See Fulton: „Dumnezeu și rațiunea”. În cartea aceasta am aflat analiza filosofiei moderne. Aceasta era ceva, tocmai pe seama mea. Mi-au ajuns în mână și filosofia Sf. Toma de Aquino. Înainte de aceasta, abia că am cunoscut chiar numai numele. Cu vreme apoi am câștigat o mică bibliotecă din lucrări filosofice catolice. Nedispunând de loc îndestulitor, am zvârlit operele filosofilor moderni și în locul lor am asezat cărțile catolice. Am consultat și pe sf. Augustin și mă aprofundam în teologia lui. În anul 1931 aveam deja șase polițe pline cu cărți teologice. Acum deja și știam că voi fi catolic. Nu voiam însă nici decât precipita cauza. Am cercetat trei păstori protestanți, foarte erudiți, rugându-i ca să-mi lămurească nedumeririle. I-am strâmtorit într'atâta, încât nu mai știau să răspundă la argumentele mele. La sfârșit mi-au declarat următoarele: „Dta ești catolic, fă toate, ca să fii primit cât de îngrab, în sinul bisericii catolice”. În butul tuturor eu tot mai aveam nedumeriri. Mă întorceam din nou la filosofii necredincioși, la Santayama, Wiliam James, Spencer și ceilalți și îi studiam din nou. Un an întreg a finit acest studiu repetat, cugetând ca nu cumva cu ocazia primului studiu, să fi pierdut ceva din vedere. După trecerea acestui an, am ajuns la concluzia, că locul meu este în biserică catolică, pentru că

numai aceasta știe rezolvi, fără vre-o rezervă, problemele vieții, fiindcă aceasta este Biserica cea adevărată

În suburbia New-Yorkului mă prezentam deci la un preot catolic și după osăptămână eram primit în sânul Bisericii catolice.

E impresionant a celi mărturisirile convertiților. Multă vreme, adeseori zeci de ani, în frământările lor interne, rătăcirile lor în întunec, trebuie să evoace compătimirea celor, cari s'au născut, au crescut, în viața catolică, cari deja în leagăn au primit valoarea cea mai mare a vieții: adevărurile credinței adevărate.

Dar pe cât e de impresionantă și îndemnătoare de compătimire vederea frământării convertiților, în aceeaș măsură ar putea să evoace rușine în sufletele multor catolici. După ce se sbăteau acești convertiți, cu atâta luptă istovitoare, ceea ce au câștigat ei, cu mari sacrificii, acelea ei,—catolici,—nu o prețuiesc în mod conștient, nici cunosc valorile veșnice ale dreptății credinței catolice. Câți și câți sunt între catolici, cari se îndestulesc cu știința credinței câștigată din școală, iar pășind în viață, pare că au descopiat din sfera grijei și interesării lor, problema credinței. Se îndestulesc cu practicarea exterioară și obișnuită

a religiei, și până când în pes continuu, cu progresele științei profane, își îmbogățesc cunoștințele, sacrifică mult timp studierii problemelor științifice, sistemelor filosofice moderne, în privința chestiilor credinței catolice stagnează, pe nivelul cunoștințelor primare. Oare câți catolici au câștigat dogmele credinței noastre? Morala și sistemele ei filosofice? Câți cunosc istoria Bisericii și liturgia? Cine ar fi oare capabil să apere adevărurile ei, față de cei cari au părere contrară? Câte cărți dogmatice am găsi în bibliotecile catolicilor? Oare câți nu au cetit nici odată în viața lor sf. Scriptură, nu cumva să fi studiat spiritul ei? Iar cu cât sunt și mai puțini aceia, cari realizează în felul lor de traiu, spiritul evagelic? Și pun de fir conducător al vieții lor, adevărurile credinței catolice!

În adevăr pe mulți îi rușinează și îi vor întrece pe calea ce duce în ceriu, sufletele celor convertiți, scăpați din labirintul vieții fără de Hristos, din deșerturile necredinței cari au ajuns în Biserica catolică, zidită pe „Piatră”. Nu ar fi deci, credem, fără de folos, a ne cerceta conștiința în fața exemplor lor.

După: P.A. s.j.

În special ne privesc acestea pe noi Agraști.

Predica Papei Pius XII cu ocazia slujbei Invierii „Nu poate să existe pace între națiuni dacă pactele semnate și cuvântul dat și-au pierdut valoarea”

Papa Pius al XII-lea a pronunțat o importantă predică cu ocazia slujbei Invierii, celebrată în biserică Sf. Petru din Cetatea Vaticanului.

Predica a început prin salutul pe care Mântuitorul la adresat apostolilor săi chiar în noaptea invierii:

„Pacea să fie cu voi”.

Suveranul Pontif a relevat că ideia de pace stă la baza religiei creștine, după cum se constată din predicile Mântuitorului și ale apostolilor săi. Este necesar ca acest adevăr să fie amintit în clipele de față când omenirea trece printr'o epocă de îngrijorare. Nu poate să existe pace adevărată, pace pe care toți o dorim, atunci când omenirea este frământată de lupte de partide și interese și atunci când numeroși frați duc lipsă de lucru și cele necesare traiului, aceste stări dând loc la agitații subversive. Nu poate să existe, din ne-

fericire, pace nici între națiuni, dacă ele sunt lipsite de înțelegere mutuală, singura cale posibilă spre a se asigura progresul civil, dacă pactele semnate și cuvântul dat și-au pierdut valoarea, ele constituind baza indispensabilă a încrederii reciproce, fără de care dezarmarea materială și morală, atât de dorită, devine din ce în ce mai greu de realizat.

Care poate fi remediul atâtor rele? Isus Hristos! Numai El poate să dea omenirii pacea pe care aceasta nu și-o poate găsi, să-i dea deci pacea sufletească. Această pace sufletească este preluđuul păcii terestre. „Dumnezeu poruncește spiritului și spiritul poruncește corpului”, a spus Sf. Augustin. Baza păcii adevărate este în cunoașterea, respectarea și supunerea față de Dumnezeu. Credința este sprijinul justiției și izvorul suprem al păcii. Pacea și justiția merg mână în mână, din justiție năs-

cându-se pacea. După cum nu este posibil să ai pace fără ordine, tot așa nu poate exista ordine fără justiție. Aceasta cere supunere față de autoritățile legitime, ea cere ca legile să fie întocmite și păzite spre binele comun, ea cere ca libertatea omenească să fie respectată și ca bogățiile să fie repartizate echitabil. Justiția mai cere să nu fie împiedicată acțiunea salvatoare a Bisericii, adevăratul izvor al vieții spirituale și adevărata binefăcătoare a omenirii. Mai este nevoie și de caritate, care dă tărie spiritului și duce la colaborarea cordială și la înțelegerea reciprocă.

Pe această cale se va reveni la înțelegerea mutuală și amicală, grație căreia interesele tuturor sunt privite în spirit echitabil și cu bună voință, grație căreia se pot consimți chiar sacrificii spre binele marelui familii a omenirii, în mijlocul bunei voințe și fidelității exemplare față de cuvântul dat.

Predica se termină printr-un apel adresat către toți oamenii și către toate popoarele, către toate guvernele, ca toți să contribuie la menținerea păcii întemeiată pe justiție și caritate.

Papa Pius al XII-lea a adresat în sfârșit Mântuitorului fierbinte sa rugăciune ca toți să fie pătrunși de caritate și în marea lui bunătate să facă ca oamenii să fie uniți spre binele omenirii.

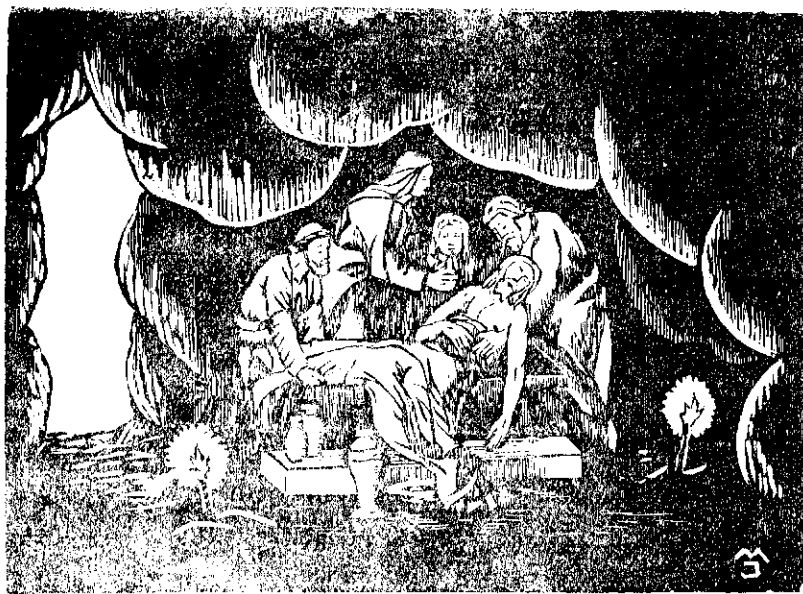
S'a pus capăt unui neajuns supărător

Este arhicunoscută situația în care au ajuns elevii și premilitarii noștri, cari în urma unor ordine au fost nevoiți de a asista la serviciul divin ortodox cu ocazia solemnităților naționale. Acum Jurnalul consiliului de Miniștri nr. 669, publicat în Mon. Of. nr. 47 în ce privește participarea elevilor și premilitarilor la serviciile religioase cu ocazia serbărilor naționale dispune următoarele:

„Premilitarii vor participa la serviciile religioase ce se vor oficia la bisericile sau casele de rugăciune ale cultelor cărora ei aparțin.

Elevii școlilor de stat sau confesionale vor participa la serviciile religioase ce se vor oficia la bisericile sau casele de rugăciuni ale cultelor, cărora ei aparțin”.

IMPREUNA CU BISERICA

Și făcându-se seară, (pentru că era Vineri, care este înaintea Sâmbetei), venit-a Iosif cel din Arimatea, sfetnic cinstit, care și el așteptând împărăția lui Dumnezeu, și îndrăznind a intrat la Pilat și a cerut trupul lui Isus. Iar Pilat se mira, că a murit așa curând. Și chemând pe sutaș, l-a întrebat: „Au de mult a murit?” Și aflând dela sutaș, a dăruit lui Iosif trupul. Și cumpărând giolgiu și luându-l, l-a înfășurat cu giolgiul și l-a pus într'un mormânt, care era săpat în piatră; și a răsturnat o piatră pe ușa mormântului. Iar Maria Magdalena și Maria lui Iosie priveau unde l vor pune.

Administrația în Vatican

Cărmuirea împărăției spirituale a celor 400 milioane credincioși catolici e foarte complicată. Cărmuirea aceasta se face prin: 1. Congregații investite cu putere administrativă, 2. Tribunalele cu putere judiciară și 3. Oficii, organe executive.

Sunt 11 Congregații constituite dintr'un număr oarecătore de cardinali în fruntea cărora stă Cardinalul Prefect. Congregațiile: Orientala, Consistoriala și S. Oficiu stau sub șefia directă a Papei.

Iată șirul Congregațiilor: Congregația s. Oficiu, a fost întemeiată de Papa Paul III în 1542; are de scop apărarea credinței și moralei. Tot aceasta Congregație se ocupă de Index-ul cărților rele. Congregația Consistorială a fost întemeiată de Sixtus V în 1588. Ea face propuneri pentru numirea noilor Episcopi, ea se ocupă de rapoartele de cinci ani ale Episcopilor și se îngrijește de bunul mers al Eparhiilor și provinciilor care nu cad în grija Congregației de „Propaganda Fide”. Congregația pentru Orient a fost creată în 1917 de Papa Benedict XV. Are în sarcina să țină și disciplina Bisericii din răsărit. Congregația Sacramentelor a fost întemeiată în 1908 de Papa Piu X, ea rezolvă chestiunile în legătură cu cele 7 sf. Taine. În aceasta Congregație se fac propuneri pentru dispenzele matrimoniale. O foarte veche Congregație este aceea a Conciliului întemeiată în 1564 de Piu IV. A avut menirea de a supraveghea hotărârile Conciliului Tridentin, Azi aceasta Congregație se ocupă de disciplina clerului și credincioșilor. Congregația Ordinilor Călugărești a fost creată în 1588 de Sixtus V; supraveghează

ordinul Călugărești. Congregația „de Propaganda Fide” este opera lui Grigoriu XV, 1622, are în sarcina să organizeze misiunile între necredincioși și are sub autoritatea sa clerul și credincioșii din teritoriile misiunare. Congregația Riturilor a fost întemeiată în 1588 tot de Sixtus V. Prin aceasta Congregație se face procesul canonizării și beatificării. Ea se îngrijește de păstrarea intactă a ritului latin și tipărește cărțile liturgice. Congregația Ceremonială, a fost întemeiată în 1588 de același Sixtus V, are în grija să funcționeze sacrele ce se săvârșesc în Vatican.

Congregația treburilor extraordinare bisericesti a fost întemeiată de Piu VII; are în vedere legile civile ale țărilor, întocmește concordatele, face propuneri de numiri de episcopi acolo, unde la aceasta se cere și consimțământul guvernelor. Prefectul acestei Congregații este totdeauna cardinalul Secretar de Stat. Congregația Seminarilor și Universităților a fost creată în 1588 de Sixtus V are în supravegherea sa învățământul catolic de tot soiul.

Iată și Tribunalele: Tribunalul S. Penitenciară își are originea sa în evul mediu. Se ocupă cu indulgențele și peste tot decide în for intern. Tribunalul Rota Romana. A fost organizată în 1908 de Piu X se ocupă de toate apelurile, care nu cad în cercul de activitate a altor Congregații.

Oficiile: Cancelaria Apostolică, Dataria Apostolică, Camera Apostolică stă sub șefia Cardinalului Camerar (Camerlengo). Ea administrează averile Vaticanului și Vaticanul în timpul, cât nu este Papă. Ea pregătește

și conclavul în care se alege Papa. Secretariatul de stat are trei servicii: afacerile extraordinare, afacerile bisericesti ordinare și serviciul Brevelor și actelor latine.

În America este o societate anticatolică foarte puternică ce poartă numele de Ku-Klux-Klan. Societatea e secretă și asemenea asociațiilor masonice se luptă pentru nimicirea Bisericii catolice. Aceasta societate, în urma contribuțiilor membrilor a ajuns la averi fabuloase. Acum societatea dispăre. Minunatul palat, reședința societății și locuința lui Dr. Hiram W. Evans, ultimul conducător al acestei asociații secrete, a fost transformat în biserică și casă parohială. Sfințirea acestui palat menit de acum să fie în slujba Bisericii, s'a făcut din partea cardinalului Doughorthy mitropolit de Philadelphia. La acest serviciu dumnezeiesc a luat parte chiar și Dr. Hiram W. Evans, care între timp s'a reîntors în sânul Bisericii catolice. Societatea, care număra mai mult decât 1 milion de membri, a încetat de a acționa. Numai în Georgia mai sunt câțiva îndărătnici, dar în număr atât de mic, încât nu pot face nimica. În acest fel schimbă Dumnezeu spre bine planurile dușmane.

Imnul celor fără de Dumnezeu. Bolșevicii atești au luat în plan compunerea unui imn ateist, care ar fi tradus în 46 de limbi. Bolșevicii vreau să oblige pe toți ateștii lumii, ca după imnul internațional imediat să cânte și acest nou imn ateist.

Figuri din Maramureșul unit cu Roma.

Ioan Jurca de Călinești

a fost descendent al familiei nobile Jurca de Călinești jud. Maramureș. Teodor Jurca în anul 1514 a fost conducătorul poporului în răscoala lui Doja, luptând contra iobăgiei. În 1725 Grigore Jurca a fost primpretor, Timoteu Jurca jurisconsult județan; Paul Jurca locotenent.

Ioan Jurca de Călinești

Ioan fiul lui Timoteu a fost căsătorit cu Susana Man, fiica subprefectului Vasile Man de Săieu. După terminarea studiilor și stagiului cerut în acele vremi, și-a început activitatea pe teren administrativ județan. În anul 1861 e deja primpretor, în 1864 vice-comite, subprefect.

Consiliul județan, din ședința ținută în ziua de 13 Decembrie 1860 — după ce era pregătit terenul, iar opinia publică era de acord, — a primit propunerea comitetului suprem, prefectului, pentru înființarea unei preperandii cu caracter confesional, greco-catolic român.

Inițiatorii de îndată au și intrat în acțiune. Se ține prima ședință a fondatorilor Asociațiunii, în ziua de 5 Februarie 1861, sub președinția prefectului Iosif Man, cu participarea vicarului Mihail Pavel, Baziliu Mihalca paroh-protopopul Vișeuului de sus, Ștefan Șimon parohul Vișeuului de jos și a primpretorilor Ioan Jurca al Șugatagului, Simeon Pop al Vișeuului și Vasile Mihalca al Sighetului, fiind notarul conferinței Petru Mihalyi.

Dela data aceasta îl vedem pe Ioan Jurca, pe lângă îndeplinirea datoriștelor sale, de cap de familie, ca suprem funcționar administrativ, ca fiu credincios al bisericii sale, jertfindu-și timpul liber, pe teren cultural în cadrele Asociațiunii pentru Cultura Poporului Român din Maramureș, ca și când îndeplinirea celorlalte datoriști în mod conștiencios, cinstit nu ar fi fost toate sacrificii voluntare, pe altarul credinței, iar prin credința profesată și trăită, propagarea cultului celei mai adevărate, pentru că fără direcțiile cele avea

fără plată, fără jetoane și fără „tanfeme”, ar fi putut trăi „procul negotiis” pe marele moșii ce le avea în comunele Călinești, Oncești, Văleni și Repedeș. Să rămânem însă la obiect.

Ioan Jurca deja din a doua ședință a comitetului, ținută la 22 Martie 1861 primește, mandatul, că în absența președintelui-prefect, să presideze ședințele comitetului.

Astfel conduce ședința din 21 Maiu 1861, anunțând că Asociațiunea a primit imobilul clădit corespunzător pentru scopurile unei modeste preperandii, — Școli Normale de învățători — cu data de 26 Aprilie 1861. Arată că clădirea este potrivită pentru locuința unui profesor și așezarea unui număr mic de elevi. Se decide a se face pașii de lipsă, ca să se poată deschide cursul preperandial în anul școlar 1862—1863. Pentru facerea lucrărilor necesare, în vederea deschiderii cursurilor, străngerii fondurilor scl. se alege un subcomitet sub presiul lui Ioan Jurca.

Acest subcomitet raportează despre cele săvârșite în ședința ținută la 3 Septembrie 1861.

Decide a mai continua cu colectarea ajutoarelor. Președintele comisiunii, Ioan Jurca ca să dea bun exemplu, dăruiește Asociațiunii o casă de fier, pentru păstrarea documentelor și banilor. Vicarul Mihail Pavel primește sarcina de a fi controlorul casieriei.

În vara anului 1862 a ars clădirea Asociațiunii; comitetul din ședința ținută în ziua de 28 Iulie 1862, decide ca din suma primită din asigurare să se repare în mod interimar clădirea de piatră, aflătoare în fundul curții. Edificarea și supravegherea s'a concretizat în grija președintelui.

În toamna anului școlar 1862—1863, de fapt se deschide primul curs de preperandie cu 15 elevi.

Ioan Jurca presidează ședința subcomisiunii în ziua de 13 Octombrie 1862, când se introduce obiceiul, că membrii comitetului să facă colecție, pentru acoperirea lipsurilor celor mai arzătoare.

În aceasta ședință sau adunat 195 floreni, din cari Ioan Jurca a deschis colecția cu 40 fl. și depune 100 fl. din partea Călineștenilor.

Prima Adunare Generală a Asociațiunii e ținută în ziua de 24 Februarie 1863, prezidată de Ioan Jurca. Sunt rugați din ședință dnii protopopi din Vi-

ciariat a umbla din comună în comună, pentru câștigarea ofertelor, așigdera primpretorii: Ioan Fabian și Vasiliu Mihalca a face colecte între mireni.

Teodor Roman, catehet și profesor la gimnaziul inferior a pierștilor este ales de profesor de religie, cânt și tipic la preperandie, oferindu-i-se o renumerație de 100 fl. anual.

Se face colecția și în adunarea generală, adunându-se 200 fl. în numerar, președintele Jurca în frunte cu 100 fl., Ilie Pop din comuna Ieud dăruiește 40 buc. de scânduri. Laurențiu Mihalyi dăruiește 20 fl. din cari se acoperă spesele de 19 fl. 56 cr. pavilionului, ridicat în grădina preperandiei.

În ziua de 20 Ianuarie 1864 ședința comitetului se ține în comuna Călinești în curtea vicepreședintelui Asociațiunii, Ioan Jurca. Prezidează prefectul Man Josif, fiind de față vicariul Mihail Pavel, protopopi, preoți, pretorul Nicolae Ioddy, prof. Ioan Bușiga, Grigoriu Șimon, econom la Ofic. de Sare din Ocna Șugatag.

Primesc delegația de curatori ai preperandiei din partea clerului: Mihail Marina preot, Vasile Mihalca primpretorul plasei Sighet din partea mirenilor. Se exmite o delegație a se prezenta la episcopul din Gherla, formată sub conducerea prefectului Iosif Man, Ioan Jurca, vicariul Mihail Pavel și protopopii din vicariat, în vederea consultării modului de susținerea preperandiei. Se fixează deodată și termenul plecării pe data de 5 Faur 1864. Colecția făcută în cursul ședinței a dat un rezultat de 78 fl.

Ioan Jurca participă la ședința ținută în ziua de 24 Maiu 1864, când se decide a se da catehetului Teodor Roman bani de locuință 70 fl. anual. Președintele I. Man referiază despre rezultatul deplasării făcute la Gherla. S'a desbătut chestia motivelor pentru cari Ministerul Cultelor și Învățământului public nu vrea aproba Statutele.

Ca rezultat al deșbaterei se decide emiterea unei delegații la Împăratul și Rege Francisc Josif, sub conducerea lui Gavrilă Mihalyi, consilier la Curtea de Casație în Budapesta, împreună cu vicariul Mihail Pavel, și Baziliu Mihalca protopopul Vișeuului, din partea clerului, Ioan Jurca vicecomite, Baziliu Jurca și Petru Mihalyi din partea mirenilor. S'a fixat termenul plecării la Viena pentru 30 Iunie 1864. S'a mai decis a se cere și ajutorul dlui Georgie Popa, consilier și referent la Curtea aulică.

Statutele nu au fost aprobate decât numai în anul 1868, deși din referatul delegației se poate constata că era bine primită și la Budapesta și la Viena.

Comitetul lucrează în continuu. În ședința din 12 Decembrie 1864 se face iarăși colecție. Se adună 55 fl. din cari Ioan Jurca a dat 35 fl. Ioan Ciplea avocat oferă 400 fl. Se decide a se ține ședințele comitetului în zilele celor 5 târguri mari din Sighet.

La 25 Faur 1865, prezidează Josif Man, Ioan Jurca contribuie la restanțele plăților profesionale cu 15 fl. La 6 Iunie 1865, ședința prezidată de Ioan Jurca, considerând motivele pentru cari vic. Mihail Pavel a cerut absolvirea dînsului dela conducerea casieriei pe lângă descărcarea obișnuită, a delegat cu conducerea casieriei pe Pr. Mihail Kókényesdy din Biserica-albă, devenind mai târziu și el vicar.

În ședința din 31 Iulie 1865, s'au colectat 36 fl. 50 cr. La ședința din 4 Decembrie 1865, prezidează J. Man. Se alege de prof. de cânt și tipic, cantorul bisericeigr. cat. ruthene N. Ujbárdy care era român de origine.

Ședința din 29 Martie 1866 e prezidată iarăși de Ioan Jurca. Se cetește ordonanța Locotenentului reg. ungare de a se da lămuriri: despre înființarea și fazele prin cari a trecut preperandia, despre progresul elevilor și altele. În ședința din 24 Septembrie s'au colectat 66 fl.

Anii 1867 și 1868 au trecut cu luptele pentru asigurarea subsistenței preperandiei și cu nizuințele de a pune Asociațiunea și preperandia sub patronatul episcopului de Gherla, cu urgita aprobării statutelor și scoaterea parohiei române din Sighet, de sub ierarhia episcopului greco-catolic ruthen.

Ar fi fost de ajuns pentru o generație întreagă între împerejurări mai prielnice, nu pentru un mănunchi de comitet, drept puțin la număr, dar oameni înțregi, fără vicii, încrezuți în chiemarea lor, convingși de dreptatea lor și având alături 60.000 de români uniți, uniți în credință, uniți în sentimente, uniți în ascultarea frunțașilor lor adevărați.

Nu mai întăriți de aceasta conștiință, au putut ei să prezinte atât rezultat, în vârsta lor destul de înaintată, făcând călătorii și demersuri până la Budapesta și Viena, când prima gară o aveau la Debrefin și totuși ajung că statutele devin aprobate în anul 1868, parohia Sighet e desmembrată de cătră Rutheni în 1871.

A mai înființat acest comitet o „Societate de lectură a româ-

nilor din Sighet", li se dă în chirie o cameră din clădirea Asociațiunii din ședința ținută în 11 Noemvrie 1868, servind aceasta cameră și de cancelaria vicariului, ca directorul preperandiei. Se decide convocarea Adunării Generale electivă și ordinare, pentru ziua de 1 Decemvrie 1868, în Sala festivă a Palatului Județan — acuma Prefectura.

Prefectul fiind suferind, Ioan Jurca prezidează și anunță adunarea despre primirea Statutelor Asociațiunii pentru cultura poporului român din Maramureș, aprobate de Minister, care au fost prezentate încă în anul 1861 spre aprobare. Adunarea ovaționează pe conducători, exprimă mulțumita Ministrului Br. Eötvös Josif și episcopului de Gherla.

Ioan Jurca în numele său și al președintelui Josif Man, precum și în numele comitetului mulțumind pentru încredere, depune mandatul și cere ca Adunarea să procedeze la constituirea noului comitet în baza statutelor noi aprobate. Adunarea votează mulțumită dlor Josif Man și Ioan Jurca, membrilor din comitet, casierilor și tuturor cari în răstimp de 8 ani au depus atîta muncă încordată și apoi trece la alegere.

Se realeg cu aclamație Josif Man, Ioan Jurca, Mihail Pavel, Baziliu Mihălca precum și ceilalți foști membri în comitet. Nu ne permit cadrele să înșirăm în detaliu cu nume pe toți cei aleși, 10 membrii în comitet din partea clerului și 10 din partea mirenilor, cu toții figuri marcante ale Maramureșului unit cu Roma, totuși numai „primi inter pares”. Recunoștința lor este azi că sunt declarați de desnaționalizați. Acolo unde sunt ei nu le mai doare, în locul lor, îi doare pe urmașii lor.

Pentru demonstrarea bucuriei și în public și pe teren social, la inițiativa lui dr. Ion Mihalyi, în ziua de 11 Ianuarie se ține un mare Concert, în favoarea Asociațiunii.

În ziua de 1 Septemvrie 1869, comitetul ține ședință prezidând vicariul Mihail Pavel.

În luna Octomvrie 1869 Ministerul introduce o nouă campanie în contra preperandiei. Președintele, prefectul convoacă Adunarea Generală.

Adunarea s'a ținut la 20 Faur 1871. Ioan Jurca—fiind și adunare electivă—cedează locul său subprefectului Vasile Mihălca și rămâne numai ca membru în comitet unde se alege și fiul său Basiliu Jurca. Invocând Josif Man starea sanitară și multiplele agende oficiale, își cere absolvirea. Iar în Adunarea Generală ținută în ziua de 11

Aprilie 1878 în raportul Comisiunii de trei, cari au purtat cea mai grea sarcină, a câștigării banilor necesari, celim următoarele:

„Ași greși în contra cuveninței, dacă nu așa aminti în aceasta scurtă relațiune, despre perderile mari ce a suferit Asociațiunea noastră prin moartea Ilustrilor săi emebții: Gavril Mhalyi 1875, Josif Man 1875 și Ioan Jurca, dintre cari unul era președinte, altul vicepreședinte, toți trei zeloși inițiatori, fondatori și puternici susținători ai acestei Asociațiuni”.

„Bărbați cari au deschis o epocă nouă în istoria politică a românilor din Maramureș, oa-

meni cari au ridicat din pulvere stima și respectul limbilor străine, către Români”.

La dâșii cugetând ne aducem aminte de antecesorii lor: Balc (1365) Voivodul și frații săi Drag și Ioan Românul... Nu eu sunt competent, nici timpul nu e acum, de a aprecia faptele acestor bărbați după meritul lor vom aminti numei etate, ca dacă vom fi fericiți, să ajungem cândva împlinirea destinelor acestei Asociațiuni, atunci sunt sigur, ca memoria lor, va rămânea totdeauna lăudată și binecuvântată...”

(După: Analele Asociațiunii 1860—1905. De Tit Bud vicarul Maramureșului).

Crucea mea

De-am năzuit ca un păgân spre stele
și-am rătăcit ca fiul din Scriptură
de pașii mei pierduți, acum Te îndură
și drumul Tău deschide mi-l spre ele.

Cu sufletul îmbătat de a lumii sgură
Te-am căutat prin studii multe, grele,
dar Te-am găsit în pragul vieții mele
când negre gânduri păreau că mă fură.

Așa scăpare Te-ai făcut tu mie,
să nu cad orb sub propria mea cruce
ci noi puteri mi-ai dat să mi-o pot duce.

Cântări acum Ți-aduc, Osana Ție,
fă, Doamne, crucea mea cât mai ușoară,
— din cerul Tău, ajută-mă Fecioară.

Emil Al. Mică

Credința și viața

Din păstor de oi rege. Maharadjul din Baroda, care a murit în săptămânile trecute, a fost de 76 ani. A fost unul dintre cei mai populari principii ai Indiei. Regina Victoria a Angliei i-a dat titlul de: cel mai iubit fiu al împărăției engleze.

Acest principe, cel mai bogat om al Indiei a avut un trecut foarte romantic. Gaekwar, maharadjul din Baroda, a stăpânit peste 2 milioane de oameni, s'a născut ca fiul unui păstor. El s'a născut în cea mai umilă colibă a pământului, ca să moară într'un palat ca din poveștile a „o mie una nopți”.

Când predecesorul său a murit, lumea a cugetat că familia Gaekwar s'a stins. În mijlocul cerții ce urmasse pentru tron, un preot a adus știrea, că într'o mică localitate din Bengală trăiește un descendent de linie laterală a familie Gaekwar. Tradițiunile sfinte sunt atât de respectate în India, încât cearta pentru tron a luat imediat sfârșit și odrasla regală, acum moștenitorul tronului și averii imensurabile a maharadului din

Baroda a fost adus cu procesiune solemnă de lângă oile sale la palat.

După ce noul stăpânitor din Baroda a fost întărit din partea Angliei, el a devenit cel mai popular și cel mai iubit dintre principii Indiei. El a modernizat țara sa, a clădit școli și spitale a făcut drumuri, a făcut ca să dispară deosebirile de castă și a încercat, ca pariile, acești oameni săraci, umiliți și disprețuiți să ajungă la mici proprietăți.

Gazetele engleze aduc știrea, că sub stăpânirea acestui Maharadja s'a introdus în întreg ținutul Baroda lăminatul electric și telefonul, pe care locuitorii din alte ținuturi nu le cunosc.

Baekwar, defunctul maharadja a vorbit bine limbile: germană, engleză și franceză. A făcut mult pentru țara sa, mai ales în ce privește lăfșirea creștinismului.

Cum e privit rasismul de episcopul Cremonei. Cazani, episcopul Cremonei în ultima sa pastorală a atins chestiunea așa zisă gingașă a rasismului. Când citim circularea aceasta simplă și străvezie, se învederează, că

aceasta chestiune nu e gingașă, ci clară și evidentă. O fac „gingașă” aceia, cari de cele mai multe ori fără nici o competență, o încurcă, de multe ori în numele Bisericii catolice. „Biserica catolică — zice pastorală — nici decum nu neagă, că omenirea cuprinde mai multe rase. Că omenirea întreagă își are originea sa dela o păreche de oameni, nu exclude adevărul, că oamenii sunt de deosebite rase.

Între oameni sunt deosebiri trupești și spirituale, ca urmări firești ale evoluției specifice milenare. În urma acestor deosebiri se nasc controverse nu numai între oameni singuratici, ci și între rase, cu atât mai vârtos, că slăbiciunile inerente omului în urma păcatului strămoșesc, ușor duc omenirea în eroare. Învățătura catolică nu poate denega dreptul nici unei rase, ca să se apere, mai ales atunci, dacă rase străine influențează dăunător asupra vieții popoarelor”.

Subt un acoperiș. Cea mai frumoasă pildă a lungimei de viață și a sănătății ni o dă o familie, care locuiește în satul Borgo Val di Taro, nu departe de Parma. Străbunica se numește Maria Gavaine. Ea are 93 de ani, e sănătoasă sufletește și trupește și veselă și sprintenă își îndeplinește obligațiile sale casnice. Urcă fără ajutor scările etajului. Nu folosește ochelari. Gurile rele spun, că cu ocazii mai sărbătorești, cu bucurie face câțva pași de vals. Maria Gavaine locuiește împreună cu fida sa Maria în etate de 70 ani. Aceasta, cași mamă sa, e deplin sănătoasă. Nepoata Mariei Gavaine, Tereza Burschini, are 50 de ani și locuiește în casă cu fida sa de 24 ani Magdalena Leonardi, care la rândul ei are o copilă de 4 ani, care după străbunica sa, a fost botezată Maria. Așa dar cinci generații trăiesc împreună în casa din Borgo Val di Taro.

1 milion pentru o mătă. Prințesa Sherdingham din Londra avea o pisică „Angora”, premiată la ultima expoziție. Pisica însă s'a plictisit de traiul cel bun din palatul princiar și a plecat de acasă ca să scape de jugul invidiat de alții al bunului trai. Prințesa însă și-a iubit mult pisica, fuga animalului îngret a atins-o greu, atât de greu, încât a oferit 1000 de pfunți, 1 milion Lei, aceluia care îi va readuce pisica pierdută. Nu e deci mirare, că jumătate Londra s'a pus în mișcare și desfășoară o adevărată vânătoare după pisicele angora. Zilnic cam 200 de persoane vin la secretarul prințesii, aducând

câte o mătă angora găsită, cerând — firește — premiul făgăduit. Pisica cea pierdută însă, încă nu s'a găsit. (Mă

gândesc, că suma aceasta oferită pentru o pisica, ar ajunge la noi pentru clădirea unei biserici).

Reuniunile Mariane

În ultimul timp, mai ales cu ocazia sinoadelor protopopești de primăvară, s'a discutat și se discută și de atunci mult organizarea Reuniunilor Mariane într'o uniune diecezană, cu comitet de directivă central, cu subcomitete pe protopopiate, etc. Ideia nu e nouă. A fost ridicată în congresele generale ale Agru-lui și acceptată de toate diecezele. Mai mult, în două dieceze s'a și pus în aplicare. Folosul practic nu s'a putut încă stabili, căci rapoartele făcute nu evidențiază în deajuns aceste foloase, care totuș credem, că trebuie să fie reale.

Cum s'au adus — în sinoadele protopopești — argumente pro și contra, e bine ca aceasta chestiune să rămână la suprafață, doar Reuniunile Mariane sunt comoara cea mai scumpă a credinței noastre, mijlocul cel mai eficace în promovarea vieții sufletești, școala minunată a creștinismului practic, ajutor puternic în vestirea Cuvântului și peste tot, un bun mijloc de mântuire a sufletelor. Ca urmare, e de interes general a contribui din toate puterile la propășirea Reuniunilor Mariane.

Cred că nu e de prisos a aminti spiritul ce stăpâna cu două—trei decenii înainte. E vie în memoria tuturor acel „dolce far niente” de care suferea la noi viața sufletească. Botez, cununie, înmormântare, câte o sfeștenie, deslegări, mărturisiri și cuminecări anuale (după prescripțiile greșit interpretate ale poruncilor Bisericii), catehizări făcute de dascălul bisericii, încolo... șase zile din săptămână petrecute în „repaus duminecal”, aspectul lugubru al bisericii cu uși închise, cu clopote mute timp de 6 zile, cu Isus cel părăsit în chivotul plin de praf. Așa a fost. A lipsit cu desăvârșire viața pulzantă, activitatea febrilă ce trebuie să fie caracteristica Bisericii, continuarea operei nemuritoare a mântuirii sufletelor. E natural, că după o inactivitate de 200 ani roadele nefaste ale nepăsării au început să se arate. A venit războiul și suferințele au cerut alinare. Sufletele au vrut să activeze. Și vedem cu toții sinistrul tablou al pocăitismului, care inghițea tot mai mulți credincioși. Au venit apoi rele și mai amenințătoare. Toate acestea, în ceasul al unsprezecelea, au trezit din somnul letargic spiritele. A început o nouă viață.

Forțele ascunse sub spuză au început să lucreze. Spiritul adânc creștinesc al poporului doritor de bine, îndrumat de conducători inimoși a venit în oгуșul cel bun. Și s'a întâmplat minunea că în luptele duse nime nu s'a pierdut, decât fiul pierzării.

Și aceasta biruință strălucitoare se poate mulțumi în întregime asociațiilor religioase și mai ales influenței imensurabile a Reuniunii Mariane.

De aceea ne este atât de scumpă!

Dar cași orice asociație și aceasta cu timpul se poate deplasa, dacă nu e alimentată cu idei noi, dacă nu i se dă mereu ceva, ce nu lasă ca spiritele să se molească. La aceasta moleșală se ajunge prin epuizarea preotului conducător, care dela un timp nu mai poate da ceva nou. Dacă interesul față de Reuniune scade, se apropie sfârșitul ei. Fatal se ajunge la aceasta, dacă se lucrează izolat, fiecare după capul său. Asemenea, face o impresie nefavorabilă, dacă—la vedere—nu se dă atențiune cuvenită, așa putea să zică oficială, Reuniunii. Multora le pare, că înființarea Reuniunilor Mariane este numai un „desiderat” al preotului, potrivit de a-și câștiga merite pămîntești.

Având aceste în vedere, susținem cu tărie, că organizarea Reuniunilor Mariane se impune. Înglobarea ei între mijloacele obligatoare de mântuire ale sufletelor e necesară, căci ar fi de mare folos, pentru: 1. lucrând toți în aceeași direcție, mai mulți adunați la oaltă, în sfat comun, ar găsi mijloace tot mai bune pentru ajungerea scopului.

2. Ar fi eliminat pericolul epuizării, căci fiecare ar putea să împrumute dela celălalt aceea ce este bun.

3. Înființarea și buna conducere a Reuniunilor ar deveni un obligament.

4. În urma directivelor date s'ar lucra unitar, fără greșală.

5. S'ar întări spiritul de solidaritate între membrii Reuniunilor.

6. Congresele solemne districtuale sau eparhiale ar avea harul pelerinajelor. Ele ar fi adevărate afirmații de credință tare, isvoare mântuitoare și nutremânt sufletesc, indemn puternic spre o viață și mai bună.

Și altceva ce ne mai trebuie?

Sfinții Părinți despre pace

Pacea este o binefacere atât de mare, e un dar atât de mareț, că nu putem să cerem ceva mai bun și nici nu putem să avem ceva mai folositor. Pentru că sufletul omenesc nu poate ca să dea viață membrilor trupului, dacă nu sunt împreună. Tot așa nici sfântul Spirit nu poate să dea viață membrilor Bisericii dacă nu sunt uniți în suflet și inimă. (Augustin, De civitate Dei).

Pacea este seninătatea minții, liniștea sufletului, simplitatea inimii, legătura iubirei, tovarășa dragostei. Aceasta este care depărtează intrigările, temperază mânia, liniștește războaiele, calcă trufia, iubește umilința, certurile le abate, face ca inimizii să se înțeleagă.

E plăcută aceasta în fața tuturor, pentru că nu știe să se mărească. Cine o are, să o păzască cu toate puterile; cine nu trăiește în pace va fi lepădat de Tatăl, desmoștenit de Fiul și instrăinat de Spiritul Sfânt. Nici o dată nu va putea intra în împărăția Domnului, dacă nu va duce cu sine certificatul păcii. (Sf. Augustin, De verbis Domini).

Prietene, cași două surori sunt dreptatea și pacea. Tu vrei dreptatea și de pace te reții? Pentru că nu-i nime, cine să nu îmbrățișeze pacea, cu dreptate însă nu toți se împretinesc. Întrebă ori ce om, dacă vrea să guste pacea? Întreg neamul omenesc într'un singur glas îți va răspunde: Doresc, iubesc și vreau pacea. Nu așa însă drăpatea: pentru că dreptatea e prieten sever, ea vrea putere dela inimă. Însă cine iubește pacea binecuvântată, trebuie să iubească și dreptatea, pentru că aceste sunt prietene nedespărțite. Dacă nu iubești dreptatea, pacea nu te va iubi pe tine și nu va locui la tine. (Sf. Augustin).

Dacă făcătorii de pace se numesc fiii lui Dumnezeu, e indiscutabil, cu fiii Satanei sunt aceia, cari conturbă pacea. (Sf. Augustin, In past).

Isus a iubit atât de mult pacea binecuvântată, încât cu tărie a afirmat, că pentru meritele păcii și înțelegerii ori ce s'ar cere, s'ar da dela Dumnezeu, că El (Isus) a zis: unde

sunt doi sau trei uniți în inimă bună și voință, între ei sunt și eu. (Ilarie Super. Matth).

Omul atunci are pacea desăvârșită, când trupul de suflet, iar sufletul de Dumnezeu se lasă cărmuit. (Papa Leo).

Minunat se potrivește scaunului împărătesc a păzi și a susținea cu toată lăria pacea generală; e spre lauda domnitorului, dacă supușii lui iubesc pacea. Pentru că ce mărturisește mai frumos mărirea domnitorului, ca poporul liniștit, sfinctici de pace și societatea bine organizată. (Cassiodorus).

Pacea desăvârșită este: a nu se despărți nici odată dela voia lui Dumnezeu, ci a se bucura în acele, ce sunt ale lui Dumnezeu. Pentru că, atunci când simțurile nu se împotrivesc voinței, iar voința se înțelege cu judecata, atunci sufletul e senin, atunci în fața lui împărăția lui Dumnezeu este deschisă.

și învățați

E dulce numele păcii și este ceva foarte folositor. Pacea este libertatea liniștită. Cui îi fac plăcere uciderea și revolta civică acela nu cinstește nici casele particulare, nici legile publice, nici drepturile libertății. Un atare om—după socoteala mea—este de lepădat nu numai din rândurile cetățenilor, ci și dintre marginile naturii omenesti. Așa dar pe Sulla sau pe Marius, sau pe oricare, care a dorit războiul civil, îl consider ca pe un fiu monstru al republicei. Căci nimic nu poate fi mai îngrozitor, cași acela, care fie în calitate de cetățean, fie în calitate de om, dorește războiul cel dintre noi. (Cicero, In philipp).

Dacă iubești pacea, nici nu vorbi de războiu. (Seneca, Liber de moribus).

Patru dușmani ai păcii locuiesc între noi: zgârcenia, invidia, mânia și mândria. Aceste patru dacă ar fi exilate, pacea eternă ar fericii omenirea. (Petrarca, Dialoguri).

E frumos și bun anul, dar mai frumoasă e pacea.

Dacă vrei să trăiești în pace, vorbește puțin.

Cine cu pace se culcă, cu pace se și scoală.